

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI**

**SAMARQAND VILOYATI XALQ TA'LIM XODIMLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISH
HUDUDIY MARKAZI**

SHODIYEVA J.X.

**TA'LIM JARAYONIDA IJODIY QOBILIYATNI
SHAKLLANTIRISH YO'LLARI**

Samarqand – 2020

Shodiyeva J. – Samarqand viloyati XTXQTMOHM Maktabgacha, boshlang‘ich va maxsus ta‘lim metodikalari kafedrası o‘qituvchisi “Ta‘lim jarayonida ijodiy qobiliyatni shakllantirish yo‘llari”. Samarqand viloyati XTXQTMOHM, 2020-yil, 32 bet.

Muharrir:

J.Eshquvvatov – Samarqand viloyati XTXQTMOHM Ilg‘or tajriba va xalqaro hamkorlik ilmiy-axborot tadqiqotlar bo‘limi boshlig‘i

Taqrizchilar:

M.Vafoyeva – SamDU Boshlang‘ich ta‘lim nazariyasi va amaliyoti kafedrası dotsenti

M.Raximqulova – Maktabgacha, boshlang‘ich va maxsus ta‘lim metodikalari kafedrası dotsenti

Ushbu uslubiy ko‘rsatmada kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatini shakllantirish yo‘llari, vositalarini aniqlash, o‘quv jarayonini tashkil etish bo‘yicha ma‘lumotlar o‘z aksini topgan

Uslubiy ko‘rsatma hududiy markaz Ilmiy-uslubiy kengashining 2020 yil 27iyuldagi 6/3-5 sonli yig‘ilish qarori bilan nashr etishga ruxsat berilgan.

KIRISH

Kichik maktab yoshidagi bolalar jamoasida ijodiy faollikni shakllantirish ishlari metodik jihatdan to'g'ri yo'naltirilganda jamiyatning komil insonga xos bo'lgan fazilatlarni tarkib toptirishda ijobiy samaralarga erishish mumkin.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish o'ta dolzarb masala bo'lib hisoblanadi. Chunki kelajakda mamlakatimizning tayanchi bo'lgan yoshlarni har tomonlama kamol toptirishimiz, aql-zakovatlarini o'stirishimiz ko'p jihatdan o'quvchilar bilan olib borayotgan ishlarimiz, tadbirlarimizga bog'liq. Shu jihatdan bugungi kunda umumiy o'rta ta'lim maktablari o'quvchilarini tarbiyalash jarayoni zamonaviy ta'lim talablaridan kelib chiqqan holda yondashishni talab qiladi.

Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda ijodiy qobiliyat «rivojlantiruvchi o'qitish» asosida ham shakllantirilishini tajriba ko'rsatmoqda. Bolalarning qanaqa tug'ilishi bu hech kimga bog'liq emas, lekin har bir insonning yetarlicha rivojlanishi, yuqori darajaga erishishi, o'ziga yoqqan mashg'ulot bilan shug'ullanishi va hayotda o'z o'rnini topishi, o'z hayotini munosib o'tkazishi, ta'limga bog'liqdir.

Bizning fikrimizcha, ijodiy qobiliyat-bolaning yosh davridanoq shakllantirilishi va har tomonlama rivojlanishida tarbiyaning asos qirradi deb qaralishi lozim.

Fikrni kashf etishga, yangilik yaratishga qaratilgan faoliyat ijodiy ko'nikmalarning rivojlanganligi bilan bog'liq holda qaraladi. Ijodiy faollik-shaxsning muhim tavsifiy belgisi bo'lib, u birovlarinikiga o'xshamagan tarzda, noyob, takrorlanmas fikrlashga imkon beradi.

Zamonaviy boshlang'ich sinf o'qituvchisining bugungi kundagi asosiy vazifasi o'quvchi shaxsining tafakkur va fikrlash jarayonlarining o'ziga xos tomonlarini ochishga, ijodiy qobiliyatini shakllantirishga, uni o'stirish yo'llarini topishga qaratilgan.

Mustaqil rivojlanayotgan, erkin demokratik davlat qurilishiga o'z hissasini qo'sha oladigan, mustaqil mushohada qilish qobiliyatiga ega, fikrlash jarayonida yangilik, noyoblik, qaytarilmaslik

elementlarini o'zida mujassamlashtirgan tafakkur egasini, ijodiy parvoz, yangiliklarni kashf etishga har tomonlama qodir shaxsni shakllantirish o'ta dolzarb masaladir. Bu muammoning yechimini topishda ta'lim jarayonida ijodiy qobiliyatni shakllantirish metodlaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Fikrimizcha, ijodiy qobiliyat o'quvchilarning g'oyaviy, axloqiy, irodaviy, estetik xislatlarini shakllanishida muhim o'rin egallaydi.

Ta'limni, jumladan, boshlang'ich sinf ona tili ta'limida ijodiy ishlarni tashkil etishni hech kim inkor qilmaydi. Aksincha, ta'lim jarayonida ijodiy ishlarni tashkil etish uning samaradorshgini oshirish, bolalarni hayot, ishlab chiqarish va ijtimoiy munosabatlarga tayyorlashning sifatini yaxshilash mumkinligini o'qituvchilar ham, ilmiy jamoatchilik ham etirof etadi. Ammo bularga qaramasdan, fan mutaxassislari, shuningdek, maktab o'qituvchilari orasida ijodiy ta'limii noijodiy ta'limdan farq qilish sohasida tushunmovchiliklar, ularning o'zaro tafovutlarini ajratishda kamchilik, yetishmovchiliklar ko'plab topiladi. Shundan bo'lsa kerak, o'quvchilarga beriladigan mustaqil ishlarning barchasi ijodiy ish sifatida qabul qilinadi.

Haqiqatan ham siifda tashkil etiladigan o'quv topshiriqlarining barchasini mustaqil ish, mustaqil ishlarning esa barcha ko'rinishi va turlarini ijodiy ish deb qarash mantiqan chalkashlikka olib keladi. Bunday murakkab holatdan chiqib ketashning asosiy yo'llaridan biri "mustaqil ish" va "ijodiy ish" tushunchalarini o'zaro chog'ishtirib o'rganish, ularning har biriga oid alomatlarini alohida-alohida ajratib ko'rsatishdir. Yana bir munozarali muammo ijodiy ishlarni noijodiy ishdan farqlash masalasidir.

Ijodiy va noijodiy topshiriqlarning farqlarini aniq chegaralamasdan turib, ta'limni ijodiy tashkil etish to'g'risida fikr yuritib bo'lmaydi. Shunday ekan, o'quvchilarning tafakkuri bilan bog'liq faoliyati xususiyatlarini tizimli tahlil qilishni taqozo qiladi. Bilish faoliyati nuqul tafakkurning ishimi yoki bilish jarayonlarida xotira ham ishtirok etadimi? Bulardan ko'rinadiki, boshlang'ich sinf

ta'limida ijodiy ishlarni tashkil etish o'ta murakkab metodik hodisadir.

Ijodiy topshiriq – obyekt o'lchamlarini orttirish yoki kamaytirish, buyumning detallari, uzeli yoki tarkibiy qismini puxtarog'i bilan almashtirish orqali buyumni o'zgartirishni ko'zda tutadi

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatini shakllantirish shart-sharoitlari

Ijodkorlik - faoliyatning turli holatlarida paydo bo'ladi. Qiziqish ilhom, intilish va boshqalar ijodkorlikning inson ongida eng oliy tarzda paydo bo'lishidan, namoyon bo'lishigacha jarayonini o'z ichiga oladi. Shaxsda faoliyat ehtiyoji faoliyatda yangi ilgari maqsad qilib qo'yilmagan, hal etuvchi vosita bo'lib hisoblanmagan intilishdir.

Ijodkorlik - sifat jihatdan yangi, moddiy va ma'naviy boyliklar yaratuvchi inson faoliyati jarayoni. Ijodkorlik o'zida insonning mehnatda namoyon bo'lgan qobiliyatini ifodalaydi. Ob'ektiv olam qonuniyatlarini bilish asosida xilma-xil ijtimoiy ehtiyojlarini qanoatlantiradigan yangi haqiqatni yaratadiganday mehnat ijod bo'lishi mumkin. Ijod turlari bunyodkorlik faoliyati bilan belgilanadi: ixtirochi, tashkilotchi, mehnati ilmiy va badiiy mehnat va boshqalar. Ijodiy faoliyat uchun imkoniyatlar ijtimoiy munosabatlarga bog'liq. Jamiyat taraqqiyoti talabalaridan kelib chiqqan holda har bir o'quvchini ijodkorlik ruhida tarbiyalash muhim va zarurdir.

Psixolog olim N.D.Levitov ijodiy faoliyatni quyidagi mezonlar asosida vujudga kelishini isbotladi:

- tafakkurning mustaqilligi;
- o'quv materialining o'zlashtirilishi, tezligi va mustahkamligi;
- standart bo'lmagan vazifalarni hal qilishda, aqliy chamalashning (topqirlikning) tezligi;
- o'rganib chiqilayotgan hodisalarning mohiyatiga chuqur kirib borish orqali muhim bo'lmagan narsadan muhimini ajrata bilish.

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatini shakllantirish shart-sharoitlari deganda, avvalo ana shu shart-sharoitlarning paydo bo'lishi, amalga oshishi hamda rivojlanishi jarayoni tushiniladi.

Ular quyidagilardan iborat :

1. O'quvchilar ijodiy faoliyatini shakllantirishda ularning bu borada egallashi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalari.

2. Ijodiy faoliyatni shakllantirishda nazariy bilimlar bilan amaliyotning aloqadorligi.

3. Ijodiy faoliyatni shakllantirishga doir mashg'ulotlar evristika muammoli vaziyatlar yaratish.

4. O'quvchilarning ijodiy faoliyatini shakllantirishga texnologik yondashuv.

Bu shart-sharoitlar quyidagicha amalga oshadi :

O'quvchilarning ijodiy faoliyatini shakllantirishda ular egallashi lozim bo'lgan bilim, malaka, ko'nikmalarga quyidagi talablar qo'yiladi.

-dastur materiallarni qay darajada o'zlashtirganligi ;

-mavzularga doir asosiy tushuncha va qoidalarni o'zlashtirganligi;

-tanlagan mavzu bo'yicha topshiriqlarni mustaqil bajara olishi ;

-o'rganilayotgan mavzulardagi asosiy muammolarni anglab olishi ;

-topshiriqlarni bajarishda o'quv ashyolari va texnika vositalar, axborot texnologiyasidan foydalana olishi ;

- o'z qobiliyatini namoyon etishi va uni rivojlantira olishi ;

-mavzu bo'yicha o'z oldiga erishiladigan maqsadlarni qo'ya olishi, rejalar tuzishi va natijalarni baholay olishi ;

-mavzularni o'rganishda o'z fikrini dalillay olishi;

-o'z variantini tavsiya eta olishi va hokazolar.

Mazkur talablar o'qituvchiga o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishlari, ularning o'quv-biluv faoliyati, individual moyilliklarini bilish imkoniyati paydo bo'ladi va bu borada o'quv jarayoni tuzilmasini belgilab olishga yordam beradi.

Yuqoridagi talablar asosida muammoga doir ta'limni maqsadga muvofiq tashkil etishning ustuvor yo'nalishlari belgilab olinadi.

Maqsadga muvofiq yondashuv deganda o'quv- biluv jarayoni yoki ta'lim mazmuni, metod va shakllari tizimining ijodiy faoliyatni rivojlantirishga doir maqsadli yo'naltirilgan maxsus tashkil etilgan tuzilmasi tushiniladi.

Ta`lim jarayonining asosiy vazifalaridan biri barcha bolalarning ijodiy faoliyati har tomonlama rivojlanishini ta`minlaydigan shart-sharoitlar yaratishdan iborat. Shu bilan bir qatorda muayyan sohalarda chuqur qiziqishlarini, intilishi va qobiliyatini namoyon qilayotgan o`quvchilarni aniqlash, ularga bundan keyingi rivojlanishi uchun barcha imkoniyatlarni yaratib berish lozim. Buning uchun esa: kichik maktab yoshidagi o`quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishga doir shart-sharoitlar yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu borada:

1. O`quvchilar ijodiy faoliyatini rivojlantirishga doir innovatsion faoliyatga tayyorlash.

2. O`qituvchi va o`quvchilar munosabatida hamkorlik faoliyatini vujudga keltirish.

3. Ijodiy faoliyatni rivojlantirishda bilishga doir innovatsion texnologiyalardan foydalanish.

Bizning fikrimizcha, ijodiy qobiliyat-bolaning yosh davridanoq shakllantirilishi va har tomonlama rivojlanishida tarbiyaning asos qirrasini deb qaralishi lozim.

Fikrimizcha, ijodiy qobiliyat o`quvchilarning g`oyaviy, axloqiy, irodaviy, estetik hislatlarini shakllanishida muhim o`rin egallaydi.

O`quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish yaxlit pedagogik jarayonda muhim o`rin tutadi. Bu jarayonning mohiyati, uning o`rni va rolini bolaning shakllanishi jarayonining umumiy tuzilishida aniqlash osonroq.

O`quvchilarda ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish o`zaro bog`liq ikki faoliyatni – o`qituvchi va o`quvchi faoliyatini o`z ichiga oladi. Bu jarayonda bolaning ongi shakllana boradi, his-tuygulari rivojlanadi, unda jamiyatning shaxsga qo`yadigan axloqiy talablariga muvofiq keladigan hulqiy malaka va ko`nikmalar hosil qilinadi.

Ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish jarayonining o`ziga xos xususiyatlari mavjud bo`lib, ulardan birinchisi, bolaning ko`p qirrali jarayonda ishtirok etishidir. Bunda tarbiya maskani, oila,

jamoatchilik, mahalla, ommaviy axborot vositalari, bolalar teatri, adabiyot va san'at ishtirok etishi muqarrar.

Ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishning muhim xususiyatlaridan biri, bolaning ijodiyotda turli qirralarini namoyish etishga yo'l ochib berish

Ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish deganda bolalarda tabiatdan berilgan aqliy kuchlar sezgilar, ruhiy holatlar, biluvchanlik va faoliyat erkinligini rivojlantirish natijasida insonda mustaqil fikr yuritib, oldiga maqsad qo'ya olish hamda ko'zlagan maqsadiga etishish qobiliyati tushuniladi.

Topshiriqni bajarishda o'quvchilarning ijodiy qobiliyati u yaratayotgan o'quv jarayonida masalalar yechish, muammolarni hal etishda, insholar yozishda rivojlana boradi. o'quvchi bu borada shu vaqtgacha olgan bilimlarini tadbiiq etadi. Bunda o'quvchi yangi usullarni qo'llaydi. Topshiriqni bajarish uchun faollik ko'rsatish, zehniligi, zukkoligi, kashfiyotchiligi, zarur bilimga ega bo'lish uchun harakat qilishi, muammolarni echishda harakatchanligi, mustaqilligi, mehnatsevarligi, voqea-hodisalar ichida eng muhimini tanlay bilishi, umumiysini ko'ra bilish qobiliyati kabilarni rivojlantirishga imkon beradigan faoliyat ijodiy qobiliyat samarali faoliyatdir. O'quvchi mustaqil holda bajargan ijodiy ishlar: she'r, insho, hikoya, model, maket, yinchoqlar, badiiy mehnat mahsulotlari ijodiy qobiliyatni rivojlantiruvchi samarali natijalardir. Ayniqsa ijod, san'at, mehnat, namunalarini yaratishda umumiy ma'lumot bilan birga, ularni yaratish texnologiyasini bilish kasb-hunarga oid bilim ham kerak bo'ladi. Bu borada bolalarning qiziqishlari, qobiliyati, mayllarini hisobga olgan holda mehnat turlarini o'quv jarayoniga kiritish, ijod turlarining rang- barangligi va xilma-xil bo'lishiga sharoit yaratish talab etiladi.

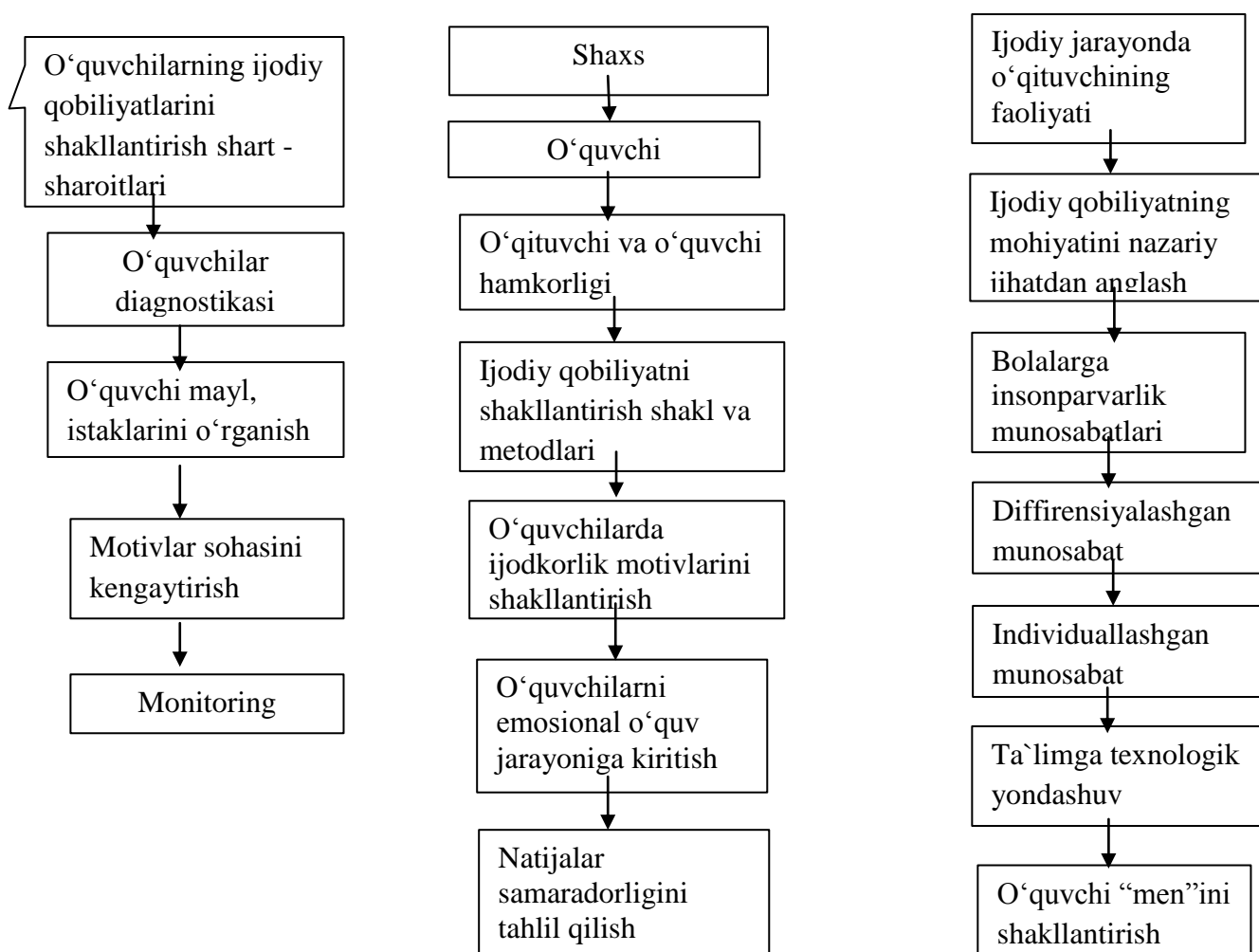
O'quvchilar ijodiy qobiliyatini shakllantirishda ta'lim jarayonini texnologiyalashtirish ham eng muhim talablardan sanaladi. Bu esa hozirgi fan - texnika taraqqiy etgan globallashuv jarayonida

o'qitishning an'anaviy usulidan, texnologik, ijodiy – izlanuvchanlik usuliga o'tishni taqozo etadi.

O'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda o'z-o'zini anglash, yoki shaxs "Men"ni shakllantirish ham o'ta muhimdir. Bu o'quvchida o'z xulqini tarkib toptiradigan, o'z-o'zini anglagan va angamagan tasavvurlari tizimi sanaladi.

Yuqoridagi fikrlarga asoslangan holda kichik maktab yoshidagi o'quvchilar ijodiy qobiliyatni shakllantirish modelini quyidagicha tavsiya etishimiz mumkin.

O'quvchilar ijodiy qobiliyatini shakllantirish modeli

Shunday qilib, kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish ularning turli o'quv-biluv, amaliy, ijtimoiy faoliyatlari tajribasiga tayaniladi. Shuning uchun ham ta'lim standartlarida ta'limning faol, amaliyotdagi mazmuni, faoliyatning

aniq vositalariga real hayotiy vaziyatlarda qo'llaniladigan bilim, malaka va ko'nikmalarga alohida e'tibor berilgan.

Ijodiy tasavvur va fikrlash - bu o'quv faoliyati jarayonida insonning eng yuqori va zaruriy qobiliyatidir.

Binobarin, maktab o'quvchilarining ijodiy faoliyati quyidagi tarkibiy qismlardan iborat: ijodiy fikrlash; ijodiy tasavvur; ijodiy faoliyatni tashkil etish usullarini qo'llash.

O'qitishda muammoli ta'limdan foydalanish ham, ijodiy faoliyatni shakllantirishda samarali hisoblanadi. O'quvchilarning biror-bir haqiqatni mustaqil izlashi va kashf etishi bilan bog'liq bo'lgan ta'lim metodlaridan evristik yoki tadqiqotchilik metodlari bilan birga o'quvchilarni ijodiy fikr "laboratoriyasi"ga olib kiradigan jarayon ham asosiy ahamiyatga egadir. Muammoli ta'lim shu jihatdan bir qancha afzalliklarga ega:

1. U o'quvchilarni mantiqiy, ilmiy, didaktik, ijodiy fikrlashga o'rgatadi.

2. U o'quv materialini ishonarli qiladi, bu bilan bilimlarning e'tiqodga aylanishiga ko'maklashadi.

3. U odatda, ancha ta'sirchan bo'lib, chuqur intellektual his-tuyg'ular, shu jumladan ko'tarinki ruh, hissini o'z imkoniyatlari va kuchiga ishonch tuyg'usini vujudga keltiradi, shuning uchun u o'quvchilarni qiziqtiradi, o'quvchilarda ilmiy bilishga jiddiy qiziqishni tarkib toptiradi.

4. Haqiqat qonuniyatining mustaqil "kashf etilishi" olingan bilimlarni unutmasligi aniqlab chiqilgan, mustaqil hosil qilingan bilimlar unutilgan taqdirda ham ularni tezda qayta tiklash mumkin.

Masalan, o'quvchilarining yosh xususiyati bilim saviyasidan kelib chiqqan holda muammoli vaziyatlar yaratishning quyidagi usullaridan foydalanish mumkin:

1. Ona tili darsligida berilgan mavzularni qiyoslab o'rgatish orqali muammoli vaziyat yaratish, chunonchi o'rganilayotgan har bir mavzu o'quvchilardan tovushlar, so'zlar va gaplarni qiyoslashni shu asosda umumlashmalar hosil qilishni talab etadi. Bu ham o'z-o'zidan

ravshanki, muammoli vaziyatni yuzaga keltiradi. O'quvchilarda "Nima uchun?" degan savolga javob izlashga ehtiyoj tug'iladi. Masalan "unli va undosh tovushlar" mavzusi o'rganilayotganda o'quvchi avval unli va undosh tovushlarni to'g'ri nomlashni, keyin qiyoslashni, unli va undoshlar ishtirokida so'zlar, so'zlardan esa gaplar hosil qilishni, ularning bir-biridan farqlarini aniqlashni talab etadi.

2. Muammoli savollar berish orqali muammoli vaziyat yaratish.

O'qituvchi dars mashg'ulotini muammoli savolni o'rtaga tashlash bilan boshlaydi:

1. Unli va undosh tovushlarni alohida aytib ko'ring.

Ularni talaffuz qilishda qanday farqni sezayapsiz?

2. Oltita unli va harf ishtirok etgan so'z yozing. Ulardagi unlini boshqa unli bilan almashtirib ko'ring, qanday o'zgarishlarni sezayapsiz?

3. Undosh tovushlarning talaffuz etib ko'ring. SHovqin ovozdanda hosil bo'lgan undoshlarni alohida, faqat shovqindan hosil bo'lgan undoshlarni alohida yozing.

Agar topshiriqlarni bajarish muayyan qiyinchilik tug'dirsagina, namuna ko'rsatadi.

4. Ramziy tasvirlar orqali muammoli vaziyatlar yaratish.

Muammoli vaziyat yaratishning bu usulida ramziy tasvirlardan foydalaniladi. Masalan, "O'zbekiston qovunlari" rasmlari va nomini berib, mavzuda matn yaratish topshirilishi mumkin.

5. Muammoli vaziyat yaratishda til hodisalarini guruhlash, ajratish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, so'zlarni muayyan uyalarga birlashtirib, umumiy ma'noli so'zning xususiy ma'nosini yoki xususiy ma'noli so'zlarning umumiy ma'nosini topishini talab qilish muammoli vaziyat yaratish imkonini beradi. Masalan, o'quv qurollari, mevalar, sabzavotlar, daraxtlar va gullarning o'nlab hatto yuzlab uyadoshlari borki, o'qituvchi umumiy ma'noli so'zni o'quvchi hukmiga havola etadi va qolgan so'zlarni topishni o'quvchilarga topshiradi.

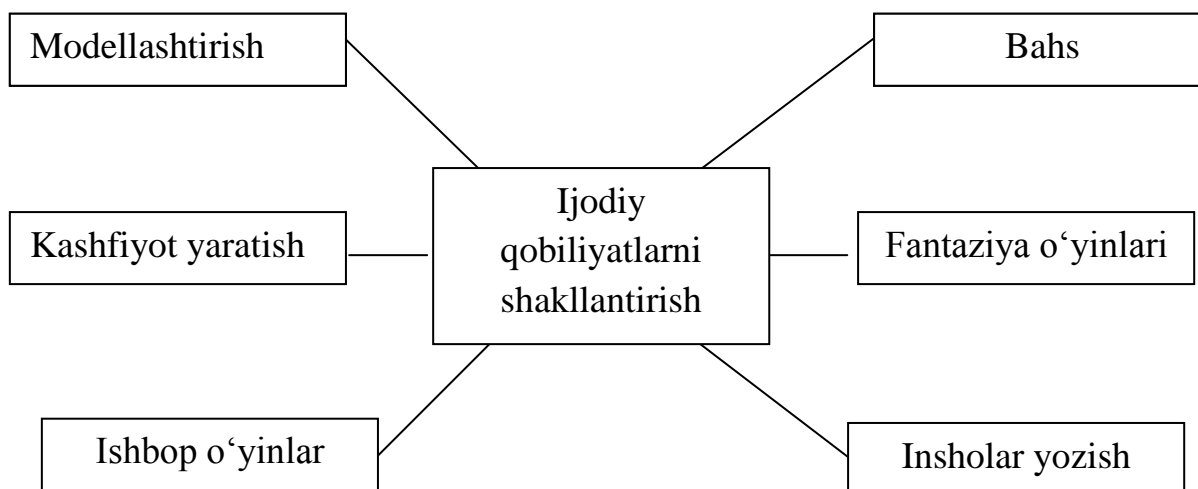
1. Sabzavotlar: sabzi, ...
2. O'quv qurollari: kitob, ... va hokazolar.

Ijodkorlik faoliyatini rivojlantirishda ta'limning bilishga oid qiziqishlarini rivojlantirishga qaratilgan motivatsion-qiziqarli tomonlariga ham ko'proq e'tibor berilishi lozim.

O'quvchilarda ijodiy qobiliyatni shakllantirish yo'llari

Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda ilmiy asoslangan ta'lim metodlaridan foydalanish lozim.

Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda munozara, bahs, suhbatlar, fantaziya o'yinlari, modellashtirish, badiiy texnik ijodkorlik, kichik kashfiyotlar yaratish, insholar yozish, solnomalar tuzish, ishbop o'yinlar kabi metodlar eng samarali bo'ladi.

Boshlang'ich sinfning o'qish, ona tili darslarida bolalarni ijodga undashning yo'llari va imkoniyatlari juda ko'p. Ertak qahramonlarini harakatini o'zgartirib bolalarni yangi ertak to'qishga, tanish ertak syujeti asosida yangi ertak yaratishga, ya'ni o'sha qahramonlar bilan boshqa ertak to'qishga o'rgatish, xotira bilan bog'liq so'zlar va hodisilarni eslashga, sinfda hikoyachi rolini bajarishga, o'ylab topilgan narsani aytib berishga, gap, matn tuzishga odatlantirish mumkin.

Boshlang'ich 4-sinf o'qish darslarida badiiy matn ustida ishlayotganda bolalarga matn ustida reja tuzish va o'qishlarini reja asosida qayta hikoyalashga o'rgatish bolalarning ijodiy faoliyat ko'rsatishlariga olib keladi.

Ona tilidan o'rganiladigan har bir mavzu, xar bir orfogramma xarakteriga muvofiq mustaqil ishlar uyushtiriladi. Ona tili darslarida o'tkaziladigan mustaqil ishlarsh quyidagi talablar qo'yiladi: a) mustaqil ishlar pedagogik va psixologak tomondap asoslangan bo'lishi, o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlariga, bilimiga moe bo'lishi, o'quvchilarga tilni o'zlashtiriia qiziqtirishi lozim; b) o'qituvchi tomonidan berilgan topshiriq bolalarning o'quv materialini faol idrok etishini ta'minlashi zarur; v) mustaqil ish xayotiy bo'lishi, o'rganilgan nazariy bilimlarni amaliy tatbiq etishning vositasi bo'lmog'i kerak.

O'quvchilar o'qituvchi rahbarligida tovushni bo'g'inga, bo'g'inlarni so'zga birlashtiradilar. Gapni so'zga, so'zni bo'g'inga, bo'g'inni tovushlarga ajratadilar. O'quvchilarga tahlil qilishni o'rgatish maqsadida ularning diqqati aniq narsalarga tortiladi. O'qituvchi rasmlarni osa turib, (rasmda uzum, anor, shaftoli, limon, o'rik va boshqa mevalar ifodalangan) o'quvchilarga bunday ish beradi: rasmni yaxshilab kuzating. Unda nimalar tasvirlangan? Ularning nomini eslang. Shirin va nordon mevalarning nomini bildiradigai so'zlarni guruhlarga ajrating. O'ylang, yana qaysi mevalar shirin va nordon bo'ladi. Bunday topshiriqlarni bajarishda o'quvchilar chog'ishtirish usulidan foydalanadilar. Topshiriq bajarilgach, tahlil uchun "olma" so'zi ajratildi. Shu so'z bo'g'inlarga bo'linadi. "Olma so'zining ikkinchi bo'g'inidagi "m", "a" tovushlarining artikulyasiyasini kuzatish topshiriladi (o'quvchilar bu tovushlarni ayta turib, partadosh o'rtoqlarining og'ziga qaraydi). Suhbat paytida o'quvchilar "m" tovushini talaffuz qilganda lablarning yumilishi, "a" tovushini aytganda og'izniig ochilganini o'rganib oladilar. Shunga o'xshash ishlarni bajarish natajasida o'quvchilar til dalillarini kuzatish, jamoada ishlay olish malakalarini egallaydi. Bu ishlar

o'quvchilarni bundan keyingi yanada murakkabroq vazifalarni bajarishga tayyorlaydi.

3-sinfda "Gapda so'zlarning bog'lanishi" mavzusini o'rganishda quyidagi ijodiy topshiriqni bajarish ishi o'tkaziladi.

1. Gapni so'zlarga ajrating, har bir so'zning so'rog'ini aniqlang. Qor yog'di.

2. Nuqtalar o'rniga tegishli so'zni qo'yib, gapni kengaytirib yozing. Qor yog'di. (oq, ko'k, qizil, oppoq) - .. Oppoq qor yog'di.

3. Gapni bugun, qalin so'zdari yordamida kengaytirib yozing. Bugun oppoq, qalin qor yog'di.

O'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantiruvchi mashqlardan unumli foydalanish dars samaradorligining oshishiga ham yordam beradi. Masalan:

Aqlni charxlash mashqlari. Matematika darsi misolida

Ushbu tavsiya etayotgan mashg'ulot jamlanmasida aqliy amallarni bajarish uchun mo'ljallangan mashqlar keltirilgan.

Mashg'ulot uchun zarur jihozlar: raqamlar va harflar bilan ishlashga mo'ljallangan mashqlar to'plami.

O'qituvchi o'quvchilardan davra bo'lib o'tirib olishlarini so'raydi. So'ngra birinchi bosqichda o'quvchilar sonlar bilan ishlash mashqlarini bajaradilar.

O'qituvchi topshiriqlarni bera boshlaydi va o'quvchilar og'zaki tarzda ovoz chiqarmasdan topshiriqlarni fikran bajarib boshlaydilar. Mashqlar bajarib bo'lingach har bir mashq qanchalik qiyinchilik tug'dirgani va kimda qanday o'zgarish yuz berganligi muhokama etiladi.

Topshiriqlar:

• Ushbu sonlar ketma-ketligini fikran davom ettiring:

Tepadan pastga 1-qadam: 1.2.3.,,,,,,,100 Pastdan tepaga 1-qadam:100,99,98, 97,,,,1. O'sib va pasayib borish tartibida sonlar ketma-ketligini ayting 2-qadam: 2,4,6,,,,100; 2-qadam 100,98, 96...2

• Juftlikni ikkili ortib borish tartibida davom ettiring:

Tepaga 2, 3 qadam: 2-3, 4-6, 6-9, 8-12...96-99

- **Bir-biriga yuzma yuz ketma-ketlikni davom ettiring:**

Tepaga qarab 2 qadam, pastga qarab 2 qadam: 2-100,4-98, 6-94..100-2 Tepaga qarab 2 qadam, pastga qarab 3 qadam: 2-99, 4-96, 6-93..66-3

- **Sonlar ketma-ketligini uchtaga oshirib borish tartibida davom ettiring:**

Tepaga qarab, 2,3,4 qadam: 2-3-4, 4-6-8,6-9-12..48-72-96

- **Uchta sonlar ketma-ketligini kamayib borish tartibida davom ettiring:**

pastga qarab, 2,4,3 qadam: 100-100-99, 98-96-96,..-52-4-27

- **Sonlar ketma-ketligini davom ettiring va faqat ularning yig'indisini ayting:**

Masalan, $7+7$, $14+1+4$, $21+1+2++3$, $28+28+10+10+1$ Tepaga 2dan 100gacha qadam 2: 2,4,6,8,,,1

- **Mashqni mustaqil bajarish bo'yicha tavsiyalar:**

- Ushbu mashqlar bilan mustaqil va muttasil shug'ullaning. Har kuni jadal diqqatni to'plashga erishing.

- Qaysi mashqlar diqqatni rivojlanishi uchun murakkablik va qaysi birlari esa oddiylik qilishiga e'tibor bering.Yaxshi natijalarga erishish uchun sizga past natijalar berayotgan mashqlar ustida ishlang. «Mashaqqatsiz rohat bo'lmas» naqliga amal qiling.

- Aqlni charxlashga mo'ljallangan shaxs mashqlaringizni ishlab chiqing. Son, harf, so'zlar yordamida yangi mashqlar variantini o'ylab toping.

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatini rivojlantirishda topishmoqlar xalq og'zaki ijodining kichik va qadimiy janrining ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati beqiyosdir.

Topishmoqni o'rganish, unga javob topish orqali bolalar predmetlarning kelib chiqishi, uning inson hayotidagi o'rni va roli haqida tasavvurga ega bo'ladilar, ularning qiziqishi ortadi, ongi va tafakkuri o'sadi, fikrlash qobiliyati rivojlanadi, tabiat va hayvonot olamini sevish, ardoqlash kabi hissiyotlari tarbiyalanadi. Topishmoqlardan dars jarayonida foydalanish orqali o'quvchilarning

nutqiboyiydi, takomillashadi. Ular ifodali, mazmunli o'qishga o'rganadilar.

Topishmoqlarning matn mazmuni bilan bog'liq ravishda o'rganilishi o'quvchilarning bir tomondan matn mazmunini to'liqroq tushunishi va yaxshi esda saqlashiga turtki bo'lsa, ikkinchidan, ularning darsdagi faolligini oshiradi, dam olish muhitini yaratadi, ma'naviy-axloqiy jihatdan kamol toptiradi.

Fikrimiz tasdig'i sifatida quyidagi dars matnini keltiramiz.

Dars mavzusi: **“Topishmoqlar darsi”** yoki **“O'yla, izla, top”**.

Darsning maqsadi: Xalq og'zaki ijodi janri bo'lgan topishmoq haqida o'quvchilarga tushuncha berish, o'quvchilarda to'g'ri o'qish malakasini hosil qilish, matn ustida ishlash jarayonida topishmoq janriga xos nazariy tushunchalarni kengaytirish, ularni mantiqiy fikr yuritishga, to'g'ri xulosa chiqarishga o'rgatish.

Dars jihozi: topishmoqlarni guruhlashtirilgan jadval, javoblari aks ettirilgan rasmlar, maketlar. Har bir o'quvchi uchun topishmoq yozilgan kartochka.

Dars metodi: ko'rgazmali, evristik suhbat.

Darsning borishi:

O'qituvchi: “Bugun biz siz bilan 1-sinfda o'rgangan topishmoqlarimizni yana bir bor esga olamiz hamda ularni quyidagi jadvalga joylashtiramiz ” deydi. So'ng doskani bo'r bilan to'rt ustunga bo'ladi:

1. Qushlar va hayvonlar haqidagi topishmoqlar.
2. Sabzavot, poliz, mevalar haqidagi topishmoqlar.
3. Predmetlar, ularning belgisini bildiradigan topishmoqlar.
4. She'riy topishmoqlar.

Har bir o'quvchi o'z kartochkasidagi topishmoqni o'qiydi.

Sinf bilan birgalikda uning javobi topiladi hamda jadvaldagi o'rni aniqlanib, shu ustun qatoriga yoziladi.

1-o'quvchi.

-Osti tosh, usti tosh

O'rtasida jondor bosh.

Javobi: toshbaqa (1-ustunga yoziladi).

2-o'quvchi:

-Ichi- buyoq, sirti-tayoq.

Javobi: qalam (3 ustunga yoziladi)

3-o'quvchi:

-Chopsa chopilmas,

Bo'lsa bo'linmas

Ko'msa ko'milmas.

Javobi: soya (4 ustunga yoziladi)

4-o'quvchi:

Palak ostida

Yotar talash tosh

Uni pishirsang

Bo'lar shirin osh.

Javobi: kartoshka (2-ustunga yoziladi)

Shu tariqa har bir o'quvchi qo'lidagi kartochkadan foydalanib, topishmoqni o'qiydi, javob topadi va javobini tegishli guruhlariga ajratib yozadi. Shu holatda o'quvchilar bar necha ta'limiy vazifalarni bajaradilar.

Birinchidan, topishmoqni topish jarayonida uni bir yoki ikki marta, ayrim hollarda esa uch marotabagacha o'qiydilar, ifodali o'qishga, fikrlashga o'rganadilar, o'qitish texnikasini egallaydilar, taqqoslash, solishtirish kabi amaliy ishlarni bajaradilar.

Topishmoqda yashirin berilgan predmetni topishda qiyinchiliklar tug'ilsa, o'qituvchining o'zi ifodali o'qib berishi hamda topishmoqning belgisini bildiruvchi so'zlarga alohida urg'u berishi shart.

Chiq-chiq der yo'q to'xtovi,

Vaqtning aniq o'lchovi.

Javobi: (soat)

Tinmay o'qisang agar,

Ko'p narsani o'rgatar.

Bilsang, uka, o‘ylab top,

Bilim koni, u- ...

Javobi: (*kitob*)

Topishmoqni topishda o‘quvchilar qiynalsalar, uning javobi bo‘lgan predmetni yoki sabzavot namunalari 1 qatorga terib qo‘yish mumkin.

Shu tariqa mashg‘ulot davom ettiriladi.

O‘quvchilarning darsdagi holati hisobga olinib, darsga qo‘shimcha ma‘lumotlar kiritish mumkin. O‘quvchilarga kartochkalarda yozilgan topishmoqlardan tashqari, yana qanday topishmoqlarni bilishlari haqida savollar berish maqsadga muvofiq.

Masalan: Darslikdagi:

Dum-dumaloq bo‘yi bor,

Palovda obro‘yi bor.

Javobi- (*behi*).

Xuddi shu topishmoqning boshqa ko‘rinishini o‘qituvchi misol tariqasida aytishi mumkin:

Yerto‘laga ossa bo‘lar

Palovga bossa bo‘lar ko‘rinishida.

Xullas, topishmoqning ta‘limiy va tarbiyaviy ahamiyati mantiqiy tafakkurni rivojlantiradi. Ularga javob topish ermak uchun emas, balki o‘rganilayotgan bilimlar tizimi taraqqiyoti uchun zarurdir.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, boshlang‘ich ta‘lim jarayonida o‘quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirish uchun turli shart-sharoitlarni yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Buning uchun ta‘lim talablarini aniqlash va shu talablar asosida uning ustuvor qo‘nalishlarini izlanuvchi ta‘lim, muammoli vaziyatlar yaratish va ta‘limga texnologik yondashuv asosida tashkil etilishi o‘quvchilar ijodiy faoliyatini rivojlantirishning samaradorligiga zamin tayyorlaydi.

Boshlang‘ich ta‘limda o‘quvchilarning ijodiy faoliyatlarini rivojlantirishda qiziqarli va muammoli, mantiqiy topshiriq ta‘lim metodlaridan va o‘yindan foydalanish ham maqsadga muvofiq.

Bunda ta'lim jarayoni unumdorligi oshadi, o'quvchilarning mustaqil fikrlash jarayoni shakllanadi, o'quvchilarda bilimga ishtiyoq va qiziqish oshadi, bilimlarni mustahkam o'zlashtirish, ulardan amaliyotda erkin foydalanish ko'nikma va malakalari shakllanadi. Bunday topshiriqlar o'quvchilar qobiliyati, imkoniyati va ehtiyojlarini hisobga olgan holda amalga oshirilishi lozim.

Mantiqiy o'yinlar, boshqotirmalar bolalarda tabiatdan berilgan aqliy kuchlar sezgilar, ruhiy holatlar, biluvchanlik va faoliyat erkinligini rivojlantirishga yordam berib, bolalarda mustaqil fikr yuritib, oldiga maqsad qo'ya olish hamda ko'zlagan maqsadiga yetishish qobiliyatini shakllantirishga imkon beradi.

Mantiqiy boshqotirmalar o'quvchi ijodiy qobiliyatining rivojlanishi uchun zarur sharoit bo'lib, uning jarayonida shaxs hayotiy tajribaga ega bo'ladi, atrof-olamni idrok etadi, bilimlarni o'zlashtiradi, malaka va ko'nikma hosil qiladi.

Ijodkorlik faoliyatini rivojlantirishda ijodiy qobiliyatni shakllantirishga, ilmiy-ijodiy izlanishlarga yo'llaydigan, mantiqiy boshqotirmalarga oid ilmiy faoliyatni tashkil etish, shakl va metodlaridan foydalanish o'z samarasini albatta beradi.

Ijodkorlik faoliyatini rivojlantirishga doir mantiqiy boshqotirmalardan namunalar keltirib o'tamiz.

Berilgan harflar asosida soʻzlarni yasang.

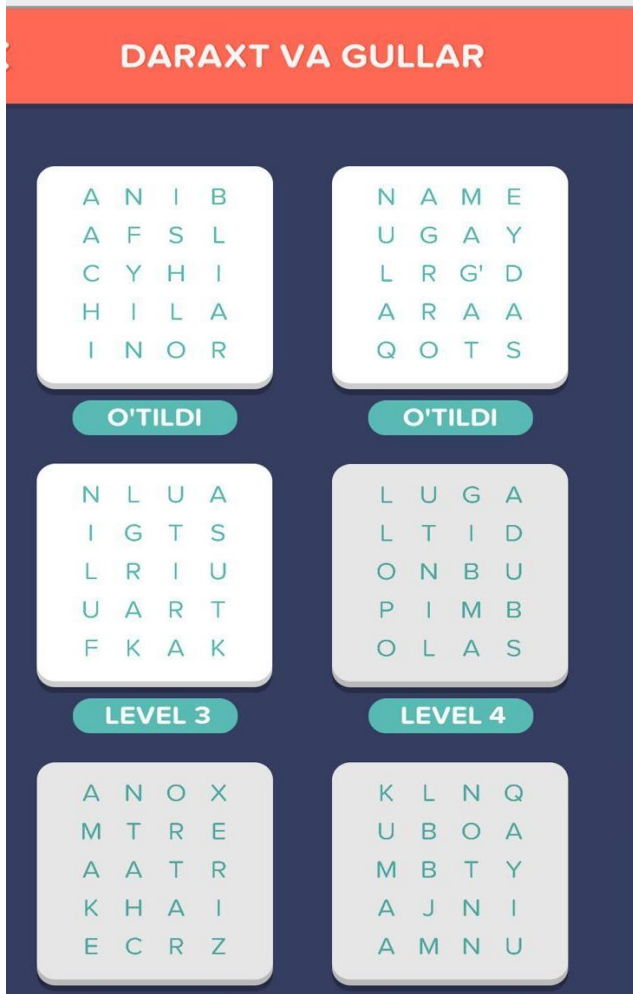
Sinonim soʻzlar mavzusi oʻtilganda oʻquvchilarga jadval berilib, unda bir sinonim soʻzning maʼnodoshlarini topish topshirigʻi beriladi. (yuz)

j	a	n	m	yu	a	m	b	t	o	a	t
yo	m	o	l	z	f	t	a	m	a	r	a
S	o	t	u	r	q	o	r	ch	e	h	n
x	u	n	b	s	i	l	a	z	o	r	a

Yuqoridagi jadvalda (6ta) soʻz yashiringan.

“Kim chaqqon”

“Tushunchalar tahlili” metodi

Tushuncha	Mazmuni
Ikkiyuzlamachi	
Rostgo'ylik	
Yolg'on	
Hurmat	
Samimiy	
Xasis	
Chaqimchi	
Odob	
Ishonch	
Sabr	
Ahd	
Armon	
Orzu	

“Kim chaqqon” o'yini orqali o'quvchilar berilgan katakdagi harflar ishtirokida daraxtlar va gullar momini topish kerak bo'ladi. Bu lug'at boyligining oshishiga, izlanuvchanlik, topqirlik sifatlarini shakllantirishga xizmat qiladi.

“Tushunchalar tahlili” uslubidan bir darsning o'zida dars boshlanishida o'tgan mavzuni takrorlash, mustahkamlash yoki yangi mavzu bo'yicha o'quvchilarning dastlabki bilimlari, qanday tushunchalarni egalaganliklari va shu darsning oxirida bugungi mavzudan nimalarni bilib olganliklarini aniqlanadi

"Juftini toping" o'yini. Bu o'yin ijodkorlikka undovchi o'yinlardan bo'lib, undan yangi mavzuni mustahkamlashda, takrorlash va mustahkamlash darslarida foydalanish mumkin.

1-bosqich

“Tengdosh” guruhi gul gulbeor gulbahor gulbog` gulqaychi gultojixo`roz	“Yog`du“guruhi ko`z ko`zoynak ko`zmunchiq ko`zbo`yamachi ko`zboyloqchi	“Tafakkur” guruhi Oq oqsaroy oqtepa oqqo`rg`on oqsoqol	“Nihol” guruhi bir bir mahal biroz birma`noli	“Umid” guruhi qora qorabayir qorabotir qoramol qorakuya
2-bosqich				
gul qoqigul karnaygul pechakgul	kelmoq olib kelmoq borib kelmoq ko`rib kelmoq	qilmoq qabul qilmoq e`lon qilmoq ta`zim qilmoq	rang havo rang jigar rang bug`doy rang	suv oqsuv Qorasuv yettisuv

“Tansihatlik – tuman boylik” ertagini o`qitishda “Boshqotirma” usulidan foydalanishimiz mumkin

3	5	1	4	6	2
da	lom	sog`	sog`	aql	tan
	1. sog` 2. tan	3. da	4. sog`	5. lom	6. aql

4	1	6	3	5	2
boy	sog`	ging	ging	li	li
	1. sog` 2. li	3. ging	4. boy	5. li	6. ging

4	7	1	5	3	8	2	6
sog`	ro	to	liq	lik	vi	za	ga
1. to	2. za	3. lik	4. sog`	5. lik	6. ga	7. ro	8. vi

- **“Menga baribir” o`yini.**

Bu yin faqat bir guruh so`zlargagina xos bo`lib, bunda ikki tomondan o`qiganda ham bir xil ma`no chiqadigan so`zlarni topish vazifasi beriladi. Demak, ikki tomondan o`qiganda ham ma`no

o'zgarmaydi, ya'ni qanday holda o'qilsa ham ma'noga baribir. Tez va to'g'ri topgan o'quvchi g'olib hisoblanadi.

Non	ikki
Katak	kichik
Aka	dod
alla	ana
bob	lol
shosh	nodon

Bunday so'zlarni topishni ot, son, olmosh, fe'l turkumlari doirasida o'tkazilishi ham o'rinlidir, chunki shunday so'zlarni bola faqat bir turkum doirasida to'playdi. Masalan: ot turkumida: achcha, alla, aka.

Shundan so'ng, topilgan so'zlardan so'z birikmasini hosil qilish, so'z birikmasidan gap tuzish topshirig'i topshiriladi.

“Fikriy hujum” texnologiyasi

Ushbu texnologiya o'quvchilarning ijodiy fikrlash doiralarini kengaytirish, ularning aqliy salohiyatlarini o'stirish hamda biror mavzu yuzasidan bor fikrlarini atroflicha berish uchun xizmat qiladi. Bunda o'quvchilar fikrlari mutlaqo tanqid qilinmaydi.

O'tkazilish tartibi:

O'quvchilar o'zlari xohlagandek o'tirib oladilar;

Qog'oz va flamaster tayyor qilib qo'yiladi;

Yechilishi yoki muhokama qilinishi kerak bo'lgan mavzu beriladi;

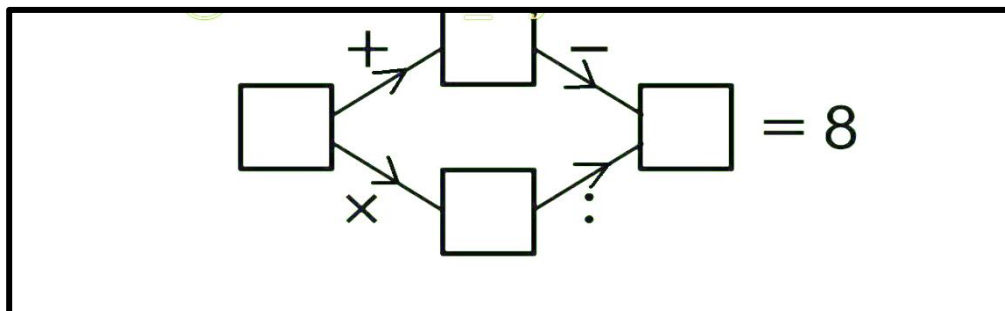
O'quvchilarga fikriy hujum metodining tartib qoidasi tushuntirildi;

Tashlangan muammo bo'yicha o'quvchilardan o'z fikr mulohazalarini bemalol, keng fikrlagan holda yozish taklif etiladi;

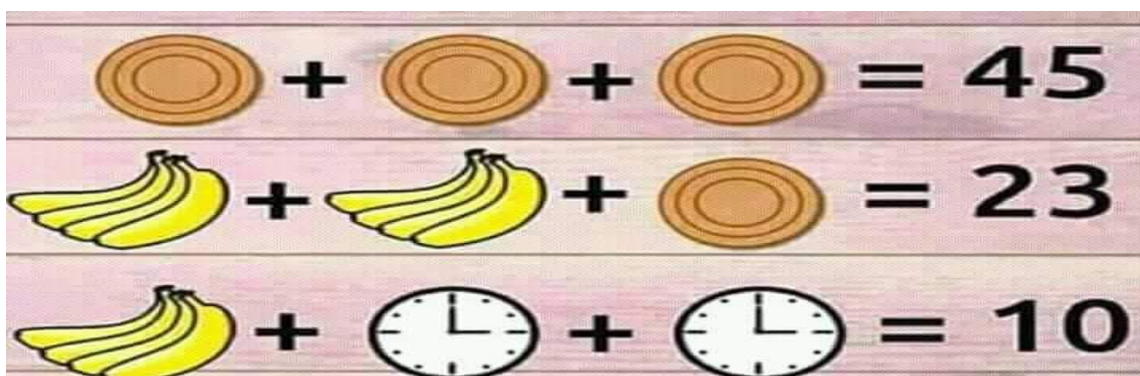
Vaqt tugamaguncha qo'shimcha fikrlar yozish davom ettiriladi.

Matematik boshqotirmalar ham o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini shakllantirishda katta ahamiyatga ega.

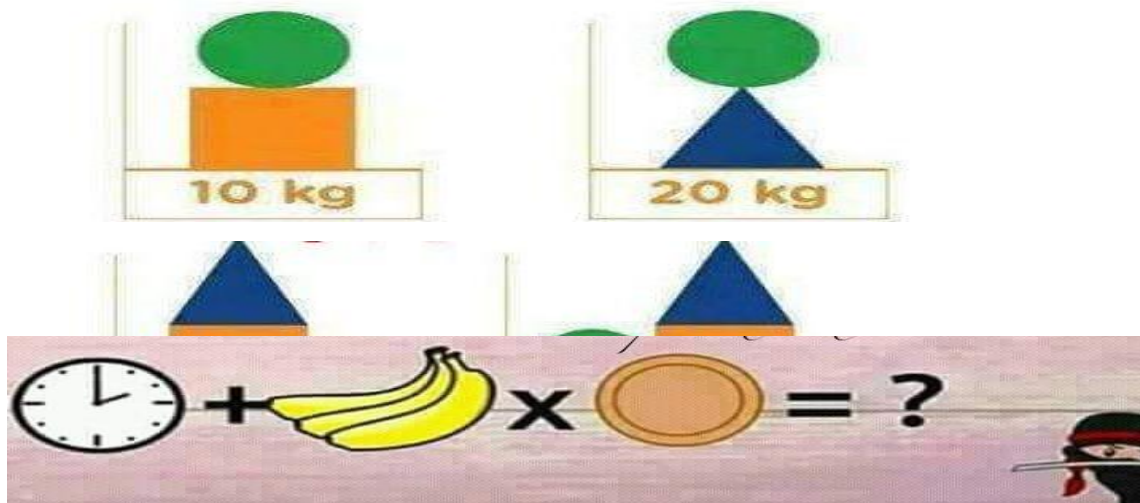
Quyida berilgan kataklarni 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9 raqamlaridan shunday foydalanish kerakki natija ko'rsatilgan yo'nalish bo'yicha hisoblaganda to'g'ri bo'lsin

Hisoblang.

Har bir geometrik shaklning og'irligini toping

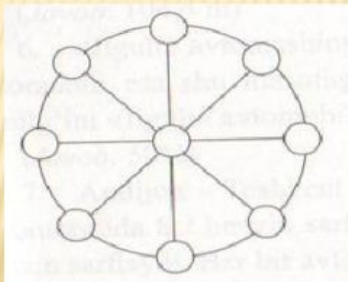

Shunday son topinki ikki yon natijalari uchun ham xizmat qilsin

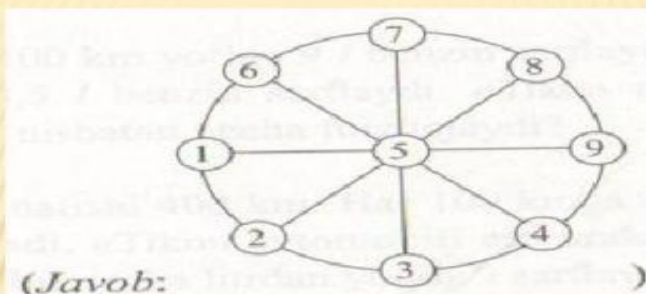
$$\begin{array}{ccc} \boxed{} + \boxed{} = 8 \\ \boxed{} + \boxed{} = 6 \\ \boxed{} = 13 \\ \boxed{} = 6 \end{array}$$

BOSHQOTIRMA

- 1 dan 9 gacha bo`lgan raqamlarni g`ildirak doiralarida shunday joylashtiring-ki, Har bir chiziqdagi 3 ta doirachalar raqamlar yig`indisi 15 ga teng bo`lsin.

JAVOBI:

XULOSA

Har qanday faoliyat, maqsad, uslub, natija va jarayonlardan iborat bo'ladi. U bir tomondan jismoniy harakatlarga bog'liq bo'lsa, ikkinchi tomondan aqliy harakat vositasida ongda sodir bo'ladi. Mehnat, o'yin, o'qish inson faoliyatining asosiy turlari sanaladi.

Inson faoliyati – uning rivojlanishi uchun zarur sharoit, ana shu sharoit jarayonida hayotiy tajribaga ega bo'ladi, atrof-olamni idrok etadi, bilimlarni o'zlashtiradi, malaka va ko'nikmalar hosil qiladi. Ana shular yordamida faoliyat rivojlanadi. Ijodkorlik esa sifat jihatdan yangi, moddiy va ma'naviy boyliklar yaratuvchi inson faoliyati jarayoni bo'lib, u o'zida insonning mehnatda namoyon bo'lgan qobiliyatini ifodalaydi.

Ta'limda o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini shakllantirish vazifalaridan biri ham o'qishga bo'lgan ijodiy munosabatni tarbiyalashdir. Bilimlar tizimi, ko'nikma va malakalar, mustaqil fikrlash hamda ushbu bilimlarni amaliyotda qo'llay olingan sharoitda bunday faoliyat ijodiy faoliyat kasb etadi.

Bu jarayon ma'lum shart-sharoitlarda, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, o'quvchilarni bilishga doir ijodiy faoliyatini tahlil qilish asosida o'quvchining ijobiy "Men" ini shakllantirishga yo'naltiriladi. Nazariy g'oyalar boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatini rivojlantirish modelini yaratishga yordam berdi.

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari bo'lib, ta'limda muammoli vaziyatlar yaratish bilan bog'liqdir.

Bu borada integratsiyalashgan ta'lim, ijodkorlik o'yinlari, o'quv to'garaklari kabilar asosida maqsadli yo'nalish, ta'lim mazmuni orqali tashkiliy metodik yondoshuv asosida o'quvchi o'z faoliyatini baholash bilan ijodiy salohiyat rivojlana borib, faoliyatga aylanadi. Shuning uchun ham ta'lim standartlari, dasturlarda ta'limning faol, amaliyotdagi mazmuni faoliyatining aniq vositalariga real hayotiy

vaziyatlarda qo'llaniladigan bilim, malaka va ko'nikmalarga alohida e'tibor beriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Husanboeva Q. Adabiy ta'limda mustaqil fikrlashga o'rgatish asoslari. –T.: O'zginkomsentr, 2003.-
2. Hasanboeva O, Ne'matova A., Ibragimova G O'zbek milliy ensiklopediyasi, Davlat ilmiy nashriyoti T., 2007 yil
3. Nishonova S. Komil inson tarbiyasi. – T. : Istiqlol , 2003 yil
4. O'quvchilarning qiziqish va moyilliklari diagnostikasi.(metodik tavsiyalar)yu-T.: RO'MM, 2001
5. Karimova V.M. Sunnatova R. va boshqalar. Mustaqil fikrlash. Akademik litseylar va kasb- hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma.- T.: Sharq, 2000
6. Ziyonet.uz
7. [https://t.me/ Qiziqarli matematika olami](https://t.me/Qiziqarli_matematika_olami)

MUNDARIJA

Kirish	3
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatini shakllantirish shart-sharoitlari.....	6
O'quvchilarda ijodiy qobiliyatni shakllantirish yo'llari.....	13
Aqlni charxlash mashqlari	15
“Fikriy hujum” texnologiyasi.....	24
Xulosa	27
Foydalangan adabiyotlar	29

SHODIYEVA J.X.

**TA'LIM JARAYONIDA IJODIY QOBILIYATNI SHAKLLANTIRISH
YO'LLARI**

Texnik muharrir *Abdullayev F.*

Terishga berildi: 09.01.2020 y.

Bosishga ruxsat berildi: 13.01.2021 y

Ofset bosma qog'ozi. Qog'oz bichimi 60x84 ¹/₁₆.

«Cambria» garniturasini. Ofset bosma usuli.

2 bosma taboq

Adadi:50nusxa.

Buyurtma №14/20

Samarqand viloyati Samarqand viloyat xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududiy markazi bosmaxonasida chop etildi.

Samarqand shahar, Obidinov ko'chasi 7-uy.

